

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ

Калетнік Г.М., д.е.н., професор

Прутська Т.Ю., аспірант

Вінницький національний аграрний університет

У тезах доповіді досліджено концептуальні засади інноваційного розвитку підприємництва в аграрному секторі економіки України. Акцентовано увагу на основних причинах низької інноваційно-інвестиційної активності на селі.

Ключові слова: аграрний сектор, інноваційний розвиток, підприємництво, інноваційний проект.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції суспільного та економічного прогресу сільських територій на пряму залежать від формування інноваційно-орієнтованої поведінки у підприємців аграрного сектору. Однак упродовж останніх років гостро стоїть питання низького рівня інноваційної активності суб'єктів господарювання на селі. Характерними ознаками обмеженості підприємницьких ініціатив та інноваційного застою є міграційні процеси, і як наслідок, втрата людського потенціалу та занепад інфраструктури села [2].

Інноваційний розвиток сільських територій та підвищення їх конкурентоспроможності на сучасній технологічній основі вимагають пошуку нових підходів до організації всієї системи соціально-економічних відносин. Причому, з огляду на певне відставання села від міста, це має здійснюватись з використанням усіх доступних методів стимулювання інноваційної активності: як екстенсивних, так й інтенсивних, фінансових та не фінансових [3].

Аналіз останніх публікацій. Дослідженню результативності та ефективності механізму інноваційного розвитку підприємництва в аграрній

сфері присвятили свої публікації А. Гальчинський, В. Геєць, Н. Сіренко, В. Семиноженко, О. Шпикуляк та ін. Однак потребує поглибленого вивчення питання формування стратегії реалізації інноваційних програм у сільській місцевості.

Метою статті є аналіз концептуальних засад інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері України в розрізі механізмів регулювання інноваційної поведінки суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу. В першу чергу, слід звернути увагу на недосконалість мотиваційного механізму формування інноваційної активності суб'єктів господарювання. Крім того, зважаючи на складність макроекономічних процесів в Україні, інвестори не мають гарантій реалізації інвестиційних проектів та отримання позитивних фінансових результатів. Стримуючим фактором для втілення інноваційних програм інвесторами є довгий термін окупності, порівняно з іншими сферами економічної діяльності. На кінець, проблемним аспектом для розвитку інновацій в сільському господарстві є залежність його від природно-кліматичних умов та сезонності виробництва [1].

Актуальність інноваційної моделі розвитку підприємств аграрного сектору та підвищення їх конкурентоспроможності вимагають пошук нових підходів до організації соціально-економічних відносин на селі. Це зумовлює необхідність дослідження функціонування основних механізмів регулювання інноваційного розвитку: інституційно-правового, фінансового та соціального.

Під інституційно-правовим механізмом слід розуміти особливу структурну складову господарського механізму, що забезпечує створення норм і правил, взаємодію різних господарюючих суб'єктів та агентів з метою реалізації їх економічних можливостей і стабілізації господарського середовища та спрямований на активізацію інноваційних процесів, впровадження ресурсощадних технологій, підвищення якості життя сільського населення, розвиток соціальної та виробничої інфраструктури села [3].

До основних складових фінансового механізму слід віднести набір фінансово-кредитних, фіскальних, бюджетних та інвестиційних важелів впливу, а також окремі фінансові інструменти, які застосовуються на основі відповідних фінансових методів і приводять у дію фінансові важелі.

Соціальний механізм орієнтується на забезпечення розуміння жителями сільських територій необхідності інновацій, подолання опортуністичної поведінки селян та нівелювання існуючих стереотипів щодо реалізації інвестиційних проектів, створення в аграрній сфері стимулів для впровадження інновацій та формування мотивації у жителів села щодо підвищення власної освіченості та кваліфікації, орієнтації на використання у господарському житті інноваційних продуктів.

Висновок. Таким чином, в основі політики інноваційного розвитку лежить ідея формування інноваційної культури, створення необхідної нормативної бази, стимулювання інноваційного підприємництва через державні програми підтримки та всебічного розвитку освіти. Враховуючи обмеженість фінансових ресурсів більшості суб'єктів господарювання в аграрному секторі, необхідною складовою стимулювання інноваційної поведінки є кредитування та створення фондів підтримки малого та середнього підприємництва.

Список використаних джерел

1. Концептуальні засади інноваційного розвитку сільських територій у посткризовий період: [наукова доповідь] / За ред. д.е.н. В.В. Борщевського, к. н. держ. упр. І.М. Куліш, к.е.н. Шевчук Я.В. та ін. – Львів, 2012. – 57 с.
2. Сіренко Н. М. Концептуальні засади інноваційного розвитку аграрного сектору економіки України / Н.М. Сіренко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 1. – С. 234–240.
3. Стратегічні пріоритети та механізми інноваційного розвитку сільських територій західного регіону України: [монографія] / За ред. д.е.н. В.В. Борщевського, д.е.н. Т.Г. Васильціва. – Львів: Аверс, 2014. – 176 с.